

unicef
Birleşmiş Milletler
Çocuklara Yardım Fonu

Belarus Cumhuriyeti
Sağlık Bakanlığı

unicef

Birleşmiş Milletler
Çocuklara Yardım Fonu
Birleşmiş Milletler
Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF)
Belarus Cumhuriyeti Ofisi
e-posta: unicef@tut.by

ÇOCUKLARDA SALDIRGANLIK

SALDIRGANLIK, BİRİNE ZARAR VERMEYİ AMAÇLAYAN FİZİKSEL VEYA SÖZLÜ (SÖZEL) DAVRANIŞLARDIR.

ÇOCUKLARDA SALDIRGANLIK NASIL ORTAYA ÇIKAR?

Bir bebeğin çaresizce ağlamasındaki öfke ve kızgınlığın nedeni basittir: Çocuğun fizyolojik ihtiyaçları karşılanmamıştır. Bu durumda saldırgan tepki, hayatta kalmak için mücadele tepkisidir.

Öfke patlaması ve bir yaşıtına karşı fiziksel saldırı, 1,2-5 yaş arası bir bebek oyuncaklara sahip olma konusunda çatışmalar.

Ebeveynler bu yaşta çocuğun davranışlarına karşı hoşgörüsüz davranırsa bunun sonucunda mızızlanma, itaatsizlik, inatçılık gibi simgesel saldırganlık biçimleri gelişebilir.

Üç yaşındaki bir çocuğun çığlık atması, ağlaması, ısırması, ayaklarının üzerinde tepinmesi "araştırma içgüdüsünün" sınırlanmasıyla, doymak bilmeyen merakı ile ebeveynin "olmaz"ı arasındaki çatışmayla ilişkilendirilebilir.

Erkek çocuklarda hırçınlık, okul öncesi dönemi kız çocuklarında ağlama, ciyaklama. Bu yaştaki erkek çocukları kız çocuklarından daha fazla saldırganlık eğilimi gösterir çünkü kız çocukları cezalandırılma korkusu nedeniyle saldırganlıklarını göstermekten çekinirken çevre, erkeklerin saldırganlığına daha olumlu ve hoşgörülü davranır.

İlkokul çağında en sık görülen fiziksel saldırı eylemleri erkek çocuklarda görülürken kız çocuklarında hakaret, sataşma ve rekabet gibi daha "sosyalleşmiş" saldırganlık biçimleri görülmektedir.

Ergen erkeklerde fiziksel saldırganlık (saldırı, kavgalar) baskın olmaya devam ederken ergen kızlarda olumsuzluk ve sözel saldırganlık (dedikodu, eleştiri, tehdit, küfür) baskın olmaya devam etmektedir.

HER ZAMAN KÖTÜ BİR ŞEY MİDİR?

Hayır. Saldırganlığın kendine has olumlu, sağlıklı ve yaşam için gerekli özellikleri vardır. Bunlar arasında azim, hedeflere ulaşmada ısrar, zafer için çabalamak, engelleri aşmak gibi özellikler yer alır. Bu nedenle eğitim önlemleri saldırganlığın çocukların karakterinden tamamen dışlanmasını değil, yıkıcı, antisosyal biçimlerinin sınırlandırılmasını ve kontrol edilmesini ve olumlu tezahürlerinin teşvik edilmesini amaçlamalıdır.

ÇOCUKLARDA SALDIRGANLIĞIN NEDENLERİ

Çocuklarda saldırganlık aşağıdaki durumlarda ortaya çıkabilir:

- bıkınlığa tepki olarak; ihtiyaçların karşılanması yolundaki bir engeli aşma, duygusal dengeye ulaşma çabası;
- ihtiyaçları karşılamak için diğer tüm seçenekler tükendiğinde son çare olarak;
- “öğrenilmiş” davranış olarak, bir çocuk bir örneği (ebeveynlerin, edebi eserlerin, film ve TV karakterlerinin davranışları) izleyerek agresif davrandığında. Otistik biyolojik faktörler (sinir sisteminin özellikleri, kalıtım, biyokimyasal faktörler) saldırganlığın tezahürünü etkiler.

NE ZAMAN PROFESYONEL YARDIMA İHTİYAÇ DUYULUR?

Aşağıdaki çocuk saldırganlığı türleri özel müdahale gerektirir:

Beş yaşın üzerindeki bir çocuk diğer çocuklara ve hayvanlara eziyet etmekten hoşlanırsa. Bu tip saldırganlık çok yaygın olmamasıyla birlikte her zaman bir nöropsikolog tarafından özel tedavi gerektirir.

Hiperaktif çocuğun saldırganlığı. Böyle bir çocuk huzursuzdur, saldırgan, her şeye ve herkese zarar verir ve bir yıkım ve suç “izi” vardır. Davranışları dürtüsellik, aceleci hareketler, yasakların ihlali ile karakterizedir. Böyle bir çocuk sevgi dolu, cömert ve iyi kalpli olabilir ancak serebral korteksin biyokimyasal dengesizliği davranışlarını aşırı aktif hâle getirir ve düzenlenmesi doktor için bir endişe konusu olur.

Çocuk motivasyonsuz, sebepsiz saldırganlık gösterir, eğitim önlemleri ise fayda etmez.

Psikofiziksel gelişim özellikleri olan çocukların saldırgan davranışları.

SALDIRGANLIK ÖNLEME ÖNERİLERİ

Bir çocuğun aşırı saldırgan davranışlarını önlemenin en iyi yolu ise ona sevgi göstermektir.

- Ebeveynler çocuklarının saldırgan davranışlarının nedenlerini anlamalı ve bunları düzeltmeye çalışmalıdır.
- Çocuğunuza enerjisini boşaltması için fırsatlar verin. Tek başına veya bir arkadaşıyla oynamasına izin verin, aşırı aktif bir çocuğun başıboş oturmasına izin vermeyin, enerjisini "barışçıl" amaçlar için kullanmasına olanak sağlayın (spor, bilim kulüpleri, el işleri vb.).
- Şiddet ve saldırganlık içeren film ve TV programlarını izlemekten kaçınılmalıdır.
- Çocuğunuzun arkadaş edinmesine yardım edin, ona yaşlılarıyla iletişim kurmayı öğretin, çocuklar ortak faaliyetlerde ortak davranış normlarını daha çabuk öğreneceklerdir.
- Bedensel cezaya asla başvurmayın!
- Çocuğunuza etkili yardımsever davranışların şahsi bir örneğini gösterin: Çocuğun karşısında öfke ve hiddete, hakarete, intikam hakkında konuşulmasına vb. izin vermeyin.

SALDIRGANLIK "TEDAVİSİ" ÖNERİLERİ

Çocuklarda saldırgan davranışları düzeltmek, önlemekle hemen hemen aynı anlama gelir. Böyle bir çocuk için sadece sevgi dolu bir söz bile acısını dindirebilir. Böyle bir çocuğu "şımartılmış" olarak görmeyin. Bu şekilde düşünmeye başlarsanız çocuk tarafından yabancılaştırılmış ve reddedilmiş hissedebilirsiniz. O bunu kesinlikle hisseder, en yakın insanlar arasındaki yalnızlık hissi ise çocuğun çok zor durumda kalmasına yol açabilir. Saldırganlıktan en çok çocuğun kendisi zarar görür: Ebeveynleriyle baş edemez, arkadaşlarını kaybeder, sürekli huzursuzluk ve çoğu zaman korku içinde yaşar. Bütün bunlar çocuğu mutsuz kılar. İlgisi ve samimiyet böyle bir çocuk için en iyi tedavi yöntemidir. Ebeveynlerinin onu sevdiğini, takdir ettiğini ve kabul ettiğini her an hissetmesini sağlayın. Çocuğun kendisine ihtiyaç duyulduğunu ve sizin için önemli olduğunu anlamasını sağlayın. Tüm çabalarınız olumlu sonuç vermediğinde doktor-psikoterapist ve psikönerologlar, psikologlar, eğitimciler gibi uzmanlardan yardım isteyebilirsiniz.

Şehir Klinik Çocuk Psikiyatri
Dispanseri Psikologu
L. A. Siniavskaia